

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Előfizetési ára:

Egész évre 10 korona, félévre 5 kor
negyedévre 2.50 korona.
Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
diszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyzet
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedvezmény.

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátorajajhely, Főter 9 szám.
Telefon: 42. szám.
Hirdetéseket nem adunk vissza.
Hirdetési díj minden garmond sor 40 fill.

A nyár a politikában.

— jun. 10.

A nyár a politikában általában a pihenés ideje szokott lenni; most azonban a nemzeti beálló parlamenti szűnet miatt is zajlani fog a politika. A pártok már is szervezkednek az egész országban. A fővárosban pedig hatalmas arányokat öltött a választások előszele. Ime a választások hangulat megteremtésére az ugynevezett radikális pártot is, amely a nyár folyamán a kezével hozzá lát a párt szervezéséhez.

Ez a legújabb párt sokat akar, erején és súlyán felülik a régiek reményei, amelyek sok régi szokások, tradicionális intézmények megőrzését, megsemmisítését akarják előmozdítani. Természetesen az idő majd megmutatja, hogy a legújabb pártnak van-e jogosságja, vagy nincs. Tagjai között azonban, hogy az eljárási politikában már is diszponens helyzetet, hangulatot teremtett a radikális párt megalakulása.

A néppárt egyenesen hadat üzent az új pártnak s megfenyegette szövetségeseit, hogy ha a radikális párttal szövetkezik a függetlenségi párt vagy az alkotmány párt, akkor kénytelen lenne a néppárt az ellenzéki pártok szövetségéből kilépni. Mert: áthidalhatatlan elvi ellentétek vannak a néppárt és a radikálisok között és az összeütés kikerülése — mint ahogy a néppárti hadüzenet mondotta — lehetetlennek látszik.

Tehát ismét az elvi ellentétek harca következik, nemcsak a kormány ellen, hanem az ellenzéki kebelbeliek között... ezzel szemben a többség teszi kötelességét és dolgozik most is, amint a legutóbbi betervezett törvényjavaslatok is bizonyítják.

Majdnem bizonyos, hogy az ellenzék a múlt héten betervezett javaslatok tárgyalásán nem fog részt venni, sőt lehetséges, hogy még a közigazgatás államosságát felölölő nagy reformjavaslatok parlamenti elintézését is a még mindig sztrájkoló ellenzék kizárólag a munkapártak engedi majd át. Az ellenzék még mindig csak vendégszerepelni jár a Házba és legfeljebb olyankor jelenik meg a fórumon, amikor a bizottságok céljai ezt megkövetelik.

A köz érdeke már régen Hekuba az ellenzéknek.

Mindenképen jellemző az ellenzékre az is, hogy Kossuth Ferencnek a Házban való elparlamentálása alkalmából sem tartotta szükségesnek a függetlenségi párt a parentáló ülésen való részvételét. Kossuth Lajos hívei külön ülésre is összehívhatták volna a Házat, hogy az lehetőleg ünnepélyes formában bucsúztassa az elhunyt vezért, de nemcsak hogy ezt nem tették, hanem még a Ház első plenáris ülésén is, melyen az elnökség és a munkapárt kötelezőszerűen ép oly őszinte, mint szolemnis módon bucsúztatta a függetlenségi pártnak saját hívei által még életében degradált vezérét, Kossuth Lajos hívei és Kossuth Ferenc tisztelői éppen csak távollétükkel tüntettek és tündököltek.

Lehet-e tehát csodálkozni azon, hogy a harmadik Kossuth Lajos Tivadar a Ferenc koporsója előtt látottak és tapasztaltak után fájdalmas impressziókkal tért vissza Olaszországba. Szívesen elhisszük Kossuth Lajos Tivadarnak, hogy nem engedett szíve érzelmeinek olyan szabad folyást, mint azt a lapok híradásai nyomán hinni lehetett. De Kossuth Lajos Tivadar helyreigazító és kiengesztelő nyilatkozása ellenére is a közvélemény nem képes szabadulni attól a lidércnyomástól, amelyet a függetlenségi pártnak a Kossuth Ferenc utolsó óráiban és a temetésnél tanúsított viselkedése okozott országszerte.

A harcos ellenzék figyelmét ma már különben nem is annyira a Kossuth-kultusz, mint inkább a jövő választások érdeklik közelebbről. Tisztában lehet mindenki azzal, hogy az 1915. évi tavaszi választások kivételes jelentőséggel bírnak majd nemcsak a mandátum elnyerése tekintetében, hanem abból az okból is, mivel ezen a választásokon végre a ratifikáció kérdése is dűlőre fog jutni. S határozni fog a nemzet a fölött, vajjon helyesli-e és szankcionálja-e a junius 4-ét és mindazt, ami e nevezetes nap szükségesszerű folyamánként jelentkezett.

Az ellenzék higgadtabb elemei tehát mindenekelőtt arra törekednek, hogy az ellenzéki pártok koncentrált támadással igyekezzenek megbuktatni a kormányt a jövő évi általános választásokon. Evégből nemcsak a

parlamenti taktika lenne egységes elvek alapján intézendő, hanem az ellenzéknek a meghódítandó területek és kerületek dolgában is már előzőleg kellene békés megállapodásra jutni egymás közt. Igazságos és becsületes osztozkodásnak azonban még az akadémikus keresztülvitele is nagy nehézségekre ütközik.

Előreláthatólag tehát a koncentrált támadásból nem lesz semmi, mert az nem lesz keresztülvihető a sok politikai csata miatt.

Zemplénavármegye májusban.

A közigazgatási bizottság ülése.

— jun. 10.

A vármegye közigazgatási bizottsága hétfőn tartotta meg a havi rendes ülését, melyen a választott tagok is nagy számmal jelentek meg s bár különösebben fontos ügyek nem igen fordultak elő a napirenden, a tanácskozásban is élénk érdeklődéssel vettek részt. Az ülésnek egyik érdekessége volt, hogy a közös legelőkről szóló új törvény alapján ezuttal a közigazgatási bizottságnak egy új albizottságát alakították meg, mely ezután az osztatlan állapotban álló közös legelők ügyeivel foglalkozik s mint ilyen a közigazgatási bizottságnak egyik szakközege, illetve szervezője lesz. Az ülésről egyébként a következő részletes tudósításunk számol be:

Meczner Gyula főispán elnöklete alatt jelen voltak a választott tagok közül gróf Mailáth József, gróf Széchenyi Ernő, Oppitz Sándor, dr. Molnár Béla, Dókus Ernő, Nemthy József és Nagy Barna, tovább a vármegyei tisztviselők élükön Dókus Gyula alispánnal és az állami közigazgatás egyes ágainak vezetői.

A gazdasági felügyelő előadta, hogy panasz érkezett be a Felsőmagyarországi Cukoripar r. t. ellen, hogy bérelt gazdaságaiban nem okleveles és nem magyar állampolgár gazdatisztek tart. Az általa meg-ejtett vizsgálat során a panasz beigazolást nyert. A közigazgatási biz. a törvény következményeinek súlya alatt felhívta a gyárat, hogy három hó lefolyása alatt gazdaságában kizárólag okleveles, magyar állampolgárokat alkalmazzon.

Nagy Mihály község abbéli kérvényét, hogy az ottani községi kezelésbe átvett magánpolgári iskola költségeihez a kultuskormány az állam által felajánlott 50% helyett 75% al járuljon hozzá, a bizottság kellően megindokolva, a legmelegebb ajánlattal terjeszti fel a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

Miután az elnök néhány szíves szóval üdvözölte a megjelenteket, az első fontosabb tárgyként az alispán

jelentése került előadásra, melynek közérdekűbb részleteit itt közöljük:

Személyi ügyek.

Székely József tb. főszolgabíró f. hó 1-én hosszas betegség után elhunyt. A szerencsi szolgabírói hivatalhoz járási számvevőnek Baltazár Agoston lett áthelyezve. Az Alsómihályi község székhelyllyel rendszerezett körorvosi állásra dr. Wiedenman Elemér apponyi orvos választott meg. Dr. Roth Mihály nagymihályi községi orvossal választott meg. Kudász Kálmán tokaji községi jegyző nyugdíjba helyeztetvén, megüresedett helyére Hartvogel Ferenc olaszliszka-i jegyző választott meg. Tokaji adóügyi jegyzővé Szadlics Árpád lett helyettesítve. Dr. Gallego Éde bodrogkeresztúri körorvos állásától fel-függesztetvén, állandó helyettese dr. Goldstein Kálmán tokaji községi orvos, a fegyelmi eljárás folyamatban van. Kluger Miklós radi és Lacsny Andor leleszi segédjegyző ellen fegyelmi eljárás rendeltetett el.

Tüzek.

Nagyobb tüzesetek május hó folyamán a következő helyeken fordultak elő: Sátorajajhelyben 2 esetben. A bodrogközi járásban: Kiszegádon, Kisgésben, Bodrogszentesen. A károk biztosítás útján alig felerészben térülnek meg. A gálszécsi járásban: Gálszécsen és Töketerében. A kár biztosítás révén megtérül. A nagymihályi járásban: Nagymihályban. A homonnai járásban: Kisókrósön folyó évi május hó 25-én éjjel 11 órakor csaknem az egész község leégett. Odaégték a lakóházak, butorok, gazdasági felszerelések, életneműek stb. Kár 25,000 korona. Biztosítva nem volt. A homonnai járás főszolgabírójára segélykérőt kezdeményezett.

Kivándorlás.

Amerikába kivándorolt összesen 426 egyén, Amerikából visszatért összesen 217 egyén. Utlevél iránti kérelem május hó folyamán 1098, kiállított 997, visszautasított 101. Az összes utlevél ügyforgalom 1930 ügydarab. Miután az utlevél iránti érdeklődés idejét korlátozom és az utlevél kiállításához egy ideiglenes munkaelet alkalmaztam, az eddig mutatkozott hátrálék megszűnt.

Közlekedésügy.

Az utak állapota általában mindenütt jók voltak, kivéve a sztrópkói járást, ahol az utak sok helyütt rossz karban vannak. A műtárgyak állapota jó. Közlekedési akadályok elő nem fordultak. Tisztelettel jelentem, hogy a kereskedelemügyi miniszter az alsóbereczki—zsarói ut kiépítésére 34,970 korona 02 fillér államsegélyt engedélyezett.

Közegészségügy.

A közegészségügy állapota általában véve kielégítő volt. A járványos betegségek közül kanyaró, hókór, torokgyík fordultak elő szórva. Egyedül Bodrogkisfaludon és Szegiben volt nagyobb vörheny járvány, hol az iskolák bezárattak, továbbá Legenyén, ahol a múlt hó

SZOLYVAI GYÓGYVIZ.

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gyomorhaj és köszvény ellen. Kitűnő ízű, igen tündítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs. Megrendelhető az uradalmi ásványvizek kezelőségénél Szolyván

Kapható mindenütt.

Lapunk mai száma 4 oldal.

napban 14 vörheny eset volt 2 halálalossal.

Mezőgazdaság.

A mezőgazdasági munkák legtöbbször befejeztettek. A vetés legtöbb helyen rossz, silány. Általában gyenge termés várható.

A földrengés.

Végül jelentem, hogy május 26-án este 9 óra 25 perckor a vármegyében délkeletről északnyugatra húzódó hullámos 4 másodpercig tartó földrengés volt. Különösen a homonnai és varannói járásban voltak erősek a földrengések, úgy, hogy sok helyütt a házak, templomok tornyai megrepedtek. Nagyobb kárt Nagydobrán okozott, hol a földrengés okozta kár hozzávetőleg 15,000 korona.

Egyéb ügyek.

Miután az alispán jelentését a bizottság egyhangulag tudomásul vette, több apróbb ügy került szőnyegre, melyek közül azonban egyik-másik alapos és érdekes megvitatás tárgyát képezte.

Igy elsősorban a gálszécsi rabbi kérdés, melyről már lapunkban többször megemlékeztünk. Tudvalevőleg a Gálszécs környékbeli községek izraelitái ki akarnak válni a gálszécsi izraeliták hitközségéből s maguknak külön hitközségi szervezetet létesíteni, külön rabbit választani óhajtanak. Mikor az ügy első ízben a közigazgatási bizottság elé került, az ment határozatba, hogy amennyiben az új rabbi nem Gálszécsen, de vidéken fog lakni, a bizottság kedvező véleménnyel terjeszti fel az ügyet a kultuszminiszterhez.

A miniszter, mikor az ügy hozzá került, kiadta azt véleményezésre végett az orthodox központi irodának, amely határozottan állást foglalt az új hitközség alakítása ellen. Ezzel a véleménynyel a miniszter ismét leadta az aktákat a közigazgatási bizottsághoz, hogy hozzon új határozatot.

A hétfői ülésen dr. Molnár Béla alapos beszédben szintén a különválás ellen foglalt állást, megemlítvén különösen azt is, hogy az új hitközség úgy akarja kijátszani a közigazgatási bizottság által kiszabott feltételt, hogy az új rabbi Kohányban lakjék, mely ugyan külön község, de egészen egybe van épülve Gálszéccsel.

Alapos megvitatás után a bizottság úgy határozott, hogy az ügyet még egyszer kiadja a főszolgabírónak az összes előzmények megvizsgálása s jelentéstétel végett s csak ezután fog dönteni. Így tehát ez ügyben még további vitákra van kilátás.

A szerencsi rabbiaválasztás körül is volt némi zavar, de ezt a választást a bizottság jóváhagyta.

Sorban következtek most a szakreferensek előadásai, melyeknek során különösebb érdekesség ezuttal nem akadt.

Az Erzsébet-kórház

az elmúlt évben.

*

Chudovszky Móric dr. jelentése. — Az évről-évre ismétlődő panasz.

— jun. 10.

Minden esztendőben ezen az időtájon jelenik meg a kórház értesítője, amelyről meg szoktunk és meg is kell emlékezni, nemcsak azért, mert az Erzsébet-kórház ama kevés igazán nagyszabású intézményünk közé tartozik, amelylyel jogosan büszkélkedhetünk, de azért is, mert a Chudovszky Móric dr. szerkesztésében megjelenő füzet mindig valóban értékes tartalommal is jelenik meg, mely különösen a szakkörök részére becses anyagot tartalmaz.

Sajnos, mint már hosszabb ideje, úgy ez évben is panasszal kezdődik az értesítő. Panasszal amiatt, hogy a

kórház egyre szűkebbnek bizonyul, révének annak a hatalmas fejlődésnek, melyen ez az intézmény megalkotása óta keresztül ment. Mig egy részt örvendetesen állapíthatjuk meg, hogy kórházunk kitűnő hírneve folytán idegen vármegyéből is súlyosabb esetekben igen gyakran ide küldik az orvosok a betegeket, másrészt sajnálatos, hogy épen a nagy keresettség folytán az intézménynek mindegyre erősebben kell küzdenie a túlszűfolt-ság hátrányaival.

Chudovszky dr. írásában megcsillan már a remény, hogy az állapot a kórház bővítése révén javulni fog s mi is reméljük, hogy az illetékes tényezők mindent el fognak követni arra, hogy e mintaszerű intézmény további fejlődésére és mai magas színvonalú megőrzésére megadják a módot.

Dr. Chudovszky igazgató-főorvos jelentésének ide vonatkozó része így hangzik:

Hatodik esztendeje jelzem minden kimutatásom első helyén, hogy a vezetésemre bízott intézet nem bír eleget tenni annak a köteletségének, a melyet „kórházi” jellege megkíván. Hat esztendeje keressük azt a módot, hogy a kórház legnagyobb baján, a fennálló állandó helyhiánynak segítsünk.

Annnyit tettünk néhány év alatt, hogy az eredetileg 226 ágyra berendezett pavillonokban 330 ágyat szereltünk fel. A szegény ember, a beteg ember sorsának javítására a személynél közös munkájának ezen eredményét a köz számára kidolgoztuk. Sőt a több munkánk anyagi eredményével, az évenként mutatózó többlet bevétellel részben törleszthető azon tulkidadás is, amely ezen intézet meg-alapításánál előállott.

Két éve ugynevezett holtpontra jutottunk. Nincs már több férő hely arra, hogy a benlévők megkárosítása nélkül az ágyak számát szaporítani lehetne. Tudatában vagyunk annak, hogy ez a baj nemcsak a mi, de ugyszólván az ország összes kórházainak állandó betegsége. Azon mindenestire segíteni fog a m. kir. belügyi kormány azon intézkedése, hogy a kórházügy fejlesztésére évenként jelentékeny összeget állított be.

Vármegyénk vezetői megtették a lépéseket arra, hogy a kórházunk a közel jövőben ebben a segítségben részesüljön.

A kórház 1905. év május 1-én nyílt meg 206 ágygyal s a kezdet nehézségei dacára átlag naponként 212 beteget ápolt. Már azon évi jelentésben azonnal jeleztem, hogy kórházunk szűkre épült.

1906. évben 20 ágygyal szaporítottuk a férő helyek számát s így 226 ágyon átlag naponként 244 beteget ápoltunk.

1907. évben nyílt meg a zsidó kórház 20 ágygyal s Molnár János dr. elmebeteg telepe 10 férő helylyel, vagyis 256 férő helyen átlag 283 beteget orvosoltunk naponként.

1908. évben az elmeosztály ágyainak megszorításával a férő helyek száma 280-ra ment fel s ezeken naponként átlag 292 beteget kezeltünk.

1909. évben az ágyak számát tizzel szaporítottuk s 292 ágyon naponként átlag 297 beteget ápoltunk.

1910. évben az ágyak számát felemeltük 306-ra s azon átlag naponként 311 beteget orvosoltunk.

1911. évben az ágyak számát felemeltük 310-re s azon átlag naponként 319 beteget orvosoltunk.

1912. évben az ágyak számát felemeltük 330-ra s azon átlag naponként 334 beteget ápoltunk.

1913. évben az ágyak száma 330 maradt s azon átlag naponként 338 beteget kezeltünk.

Minden esetre ezen adatok eléggé indokolják a kórház fejlesztésének a szükségességét. Ott, ahol az egészségügyi berendezés elosztásánál a férő helyek száma kilenc év alatt egyharmaddal emelkedett, ott indokolt a gyors segítség.

Az évi jelentések azonkívül még azt is bőven jelzik, hogy a kórház beteglétszámát javarészen súlyos betegek képezik. Ezen szegény betegek gyógyítási feltételei épen a túlszűfolt-ság miatt romlottak meg. Ahol 1/2-al több beteg szívja a levegőt, ugyanazon a helyen, ahol az ápoló személyzet létszáma épen a nehéz betegosztályokon ugyanaz marad: ott az intézménynek romlania kell.

E vármegyében működő orvostársainknak, valamint a szomszédos Sáros, Abauj-Torna, Borsod, Szabolcs, Ung, Bereg, Úgoesa, Máramaros vármegyei orvostársainknak is hálással köszönjük a bizalmukat, hogy a komolyabb orvosi beavatkozást igénylő betegek egy részét reánk bízzák. Itéljenek a felett, megfeleltünk-e kívánságaiknak. Bizalmuk és támogatásuk a mi további erőnk.

Ezután a kórház kisebb-nagyobb adminisztrációs és személyi ügyeiről számol be az igazgató-főorvos, majd kezdetét veszi a kóresetek szakszerű ismertetése, mely az orvosi köröknek minden évben tanulságos olvasmányt nyújt. A belgyógyászati osztály 1913. évi állapotáról dr. Nyomárkay Ödön főorvos, az elmeosztályról pedig dr. Molnár János főorvos irtak beható ismertetést, mint az illető osztályoknak kiváló tudású vezetői.

Ujhelyi dolgok.

A Kereskedelmi Kör megnyitása.

Csendben, zajtalanul, de rendkívüli agilitással s azzal az ambícióval dolgozik hónapok óta az ujonnan alakult Kereskedelmi Kör vezetősége, hogy valami egészen rendkívülit, az ujhelyi szegényes keretből kirívót teremtsen meg az új társadalmi egyesületben. Ma már konstatálhatjuk, hogy ez az igyekezet teljes mértékben sikerült s a most megnyíló Kereskedelmi Kör kellemes meglepetést és esodálkozást fog kelteni egész Ujhelyben a maga fővárosias, páratlanul elegáns és művészi izléssel berendezett helyiségeivel.

Miután a berendezés már teljesen elkészült, a kör választmányára Lányi Jenő bank főnöknek, a kör elnökének vezetésével hétfőn megtartott ülésén elhatározta, hogy a kör helyiségeit szombaton átadja rendelkezésükre. A megnyitás délután 5 órakor ünnepélyes diszközgyűlés keretében történik meg, este pedig a kör helyiségében nagyszabású banket lesz. Ugy a közgyűlésre, mint a banketre nemcsak köri tagokat, de vendégeket is szívesen látnak.

A Wekerle-téren a Központi-kávész ház felett elterülő helyiségek, melyekben az előtt a kulturmérnök-ség talált elhelyezést, ideálisoknak mutatkoztak a Casinó céljaira. Gyönyörű nagy szobák, illetve termek egész sora áll rendelkezésre. Van gyönyörű olvasóterem, két kártyaszoba, hivatalos szoba, írószoba s mindez a legnagyobb kényelemmel és előkelő izléssel berendezve, amiért a vezetőséget s különösen Klein Andor háznagyot, ki a berendezkedés munkáját nagy agilitással vezette, igazán kiérdemelt dícséret illeti meg.

Minden jel arra mutat, hogy az új egyesület hézagot fog pótolni Ujhely társadalmi életében. Már eddig is 170 tag iratkozott be, de még egyre történnek jelentkezések.

Gazdát oserélt a Központi Kávész ház.

Manapság, amikor nálunk, bizonyára nem helyesen, de tényleg: a kávéház mintegy közszükségletet képez, nem lehet kizárólag magánérdekének tekinteni, hogy a város egyik modern, nagyszabású kávéháza, mely a sátoraljaujhelyi intelligencia egyik találkozó helye, gazdát cserélt. — Nem lehet ilyennek tekinteni különösen a jelen esetben, amikor épen a most távozó kávéház az, aki ezt a helyiséget a mai színvonalára emelte s Ujhelyben egy valóban fővárosias,

minden igénynek megfelelő kávéházat teremtett meg. Polgár László, aki e hó 20-án átadja utódjának a kávéházat, mintaképe volt a kitűnő vendéglősnak, akinek távozását a közönség sajnálattal látja. Bizonyos azonban, hogy a Központi mit sem veszíteni a Kávéház tulajdonosának Messinger Mór szintén egyike az ismert régi vidéki szakembereknek. Legutóbb 11 évig Székesfehérváron az ottani legelső kávéház tulajdonosa volt s ottani működésével a közönség elismerését érdemelte ki. Ugyancsak Messinger Mór fogja ellátni a Kereskedelmi Kört is, melynek részére azonban az emeleten külön konyha s egészen külön személyzet fog szolgálni.

A Széchenyi-téri tűzvész.

A pénteken délelben pusztított hatalmas tűzvész ismét ráterelte a figyelmet egy kissé túlzottságunkra, erre a meglehetősen mostoha sorsban levő intézményünkre, mely a körülményeknek képest igazán meglepően jól teljesíti hivatását. Aki látta ezeket az embereket a rettenetes tűzfészekben önfeláldozóan életük veszélyeztetésével mégis nyugodtan, céltudatosan dolgozni az szinte megdöbben, hogy ezért a felelősségteljes és veszélyes hivatásért átlag havi 50 korona „fizetés” jár a hivatásos tűzoltóknak. Hát ez bizony igazán édeskeves s ez ellen nem lehet azzal érvelni, hogy nincs minden nap tűz, mert hisz a tűzoltóknak azért mindennap szolgálatuk és munkájuk van. Ideje már, hogy a tűzoltóság fejlesztésére bizonyos összeget áldozzon a város és az erre fordított pénzt sajnálni nem lehet; — mert akármilyen magas nivón áll is egy város tűzoltósága, az sohasem felesleges, hiszen láthattuk a pénteki tűzvész alkalmával is, hogy milyen óriási fontossága van a pusztító elem elleni kellő felkészültségnek.

HIREK.

Sorozások utáni. A katonai kötelesség teljesítését vajmi kevesen végzik szívesen s tekintik annak, aminek eredetileg lennie kellene, a haza iránt, a saját nemzete iránt való kötelesség teljesítésének. Amit pedig nem szívesen cselekszünk, az alól szívesen kibújnunk, ha csak valamelyes elfogadható mód áll rendelkezésünkre. — Egész felesleges volna, hogy részletesen felsoroljuk itt mindazokat a módokat, amelyeket a ravasz leleményesség kitalált, hogy e „terher”-től szabaduljon.

Van egész sereg olyan betegsége, amelynek nincs külső szimptomája s még a tökéletes képzettségű orvos is kénytelen a beteg vagy álbeteg bemondásai szerint diagnosztizálni. Ezek a betegségek azonban már — hogy úgy mondjuk — elfogyóban vannak. Egyre több eszköz áll az orvosok rendelkezésére, amelylyel az ilyen betegségeket felismerik. A derék és ravasz szimulánsok tehát új módokat eszeltek ki, még pedig olyanokat, amelyek valamely eszköz vagy por segítségével egy feltűnő külső szimptomákkal járó betegség jeleit adják meg.

A francia hadseregben az utóbbi időben feltűnően elszaporodtak a sárgaság esetei. Szinte elképzelhetetlen volt, hogy ez a betegség ilyen feltűnő módon terjedjen, holott ragályosságról szó sem lehet. Néhány katonarvos kutatása aztán megoldotta a rejtélyt s a naponta s tulontul gyakori megbetegedések titkát. Van egy szer: a pikrin sav, amelynek beszedése formális sárgaságot okoz, a betegség összes külső szimptomáival, anélkül azonban, hogy valamelyes külső veszedelemmel járna. A raffinált szimulánsok fokozatosan és egyre nagyobb mennyiségben veszik be ezt a szert s így a betegség fokozatos kifejlőd-

Junius 10.

Junius 10. A péntek esti kávéházban László, aki a kávéházban a közönségesen előadott műveket sem fogja az új kávéházban elvinni. A kávéházban a közönségesen előadott műveket sem fogja az új kávéházban elvinni.

A péntek esti kávéházban László, aki a kávéházban a közönségesen előadott műveket sem fogja az új kávéházban elvinni. A kávéházban a közönségesen előadott műveket sem fogja az új kávéházban elvinni.

A péntek esti kávéházban László, aki a kávéházban a közönségesen előadott műveket sem fogja az új kávéházban elvinni. A kávéházban a közönségesen előadott műveket sem fogja az új kávéházban elvinni.

A péntek esti kávéházban László, aki a kávéházban a közönségesen előadott műveket sem fogja az új kávéházban elvinni. A kávéházban a közönségesen előadott műveket sem fogja az új kávéházban elvinni.

— A hétfői sportestély. Megemlékeztünk már a Horváth Lajos kassai jogakadémiai vivómester által Ujhelyben tartandó vivóakadémiáról, mely kiválóan élvezetesnek s érdekesnek ígérkezik: A vivóakadémiát e hó 15-én, hétfőn este fél 9 órakor tartják meg a „Magyar Király” szálló disztermében. Részt vesznek a vivóestélyen: Schimkó Gyula főiskolai kardbajnok Bpest, Salamon Sándor (KAC.) vivómester Kassa, Horváth Lajos kir. jogakadémiai vivómester Kassa, Kyback József katonai vivómester Kassa, Eckerdt János Felsőmagyarország kardbajnoka Kassa, Hubay Gyula Kassa, Vass István Kassa, Braun Tibor Kassa, dr. Bodnár Jenő Ujhely, Vágó Gyula Ujhely. Ezeknek a kiváló vivóknak a részvétele egy feltétlenül nagy érdekességű verseny kifejlődését garantálja.

— Szőlészeti szakosztályi ülés. A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület szőlészeti és borászati szakosztálya e havi ülését 15-én (hétfőn) d. e. 9 órakor tartja meg a vármegye-háza kistermében.

— Tánmulatság. Zempléni vármegye jegyző-egyesülete a sárospataki jegyzői internátus felszerelési alapja javára Mecner Gyula főispán és Dókus Gyula alispán védnöksége mellett Sárospatakon, június hó 21-én, a ref. főiskola tápintézetének összes termeiben zártkörű nyári tánmulatságot rendez. A jegyzői kar legagilisabb tagjaiból s a sárospataki jogakadémia hallgatói sorából álló rendezőség élén dr. Bessenyei Zénó főszolgabíró áll. A rendezőség a legmesszebbmenő intézkedéseket tette arra nézve, hogy a tánmulatságon megjelenő vendégek a legjobban találják magukat s a legkellemesebb benyomással távozzanak Patakról.

— A SAC. Ungváron. Vasárnap délelőtt a Sátoraljaujhelyi Atlétikai Club footballesapata Ungvárra utazott, hogy ott barátságos mérkőzést játszon az Ungvári Atlétikai Club jóképességű csapatával. A két csapat találkozása elé nagy érdeklődéssel fordult az ungvári közönség, mert régebben is, míg a SAC. és UAC. egy bajnoki kerülethez tartoztak, mérkőzéseik mindig nagyon érdekesekek, erősek voltak. Délután 5 órakor kezdődött a mérkőzés a remek fekvésű footballpályán, hol nagyszámú és intelligens közönség gyűlt egybe. A játék első percében az ungváriak egy gyors lefutásból jobbösszekötőjük veszedelmesen lő, azonban az ujhelyi kapus, Szabó rávetődéssel mentette. Rövid, változatos küzdelem után a bírő 11-est ítél a SAC. ellen, azonban kapusunk ezt is remekül kivédte. Az első féldél közepe táján az UAC. ellen itélt 11-est a bírő, amiből a SAC. centere védhetetlen goalt lőtt. Ezt az első goalt ugyancsak a center pár perc múlva egy másikkal szaporítja s így a féldél eredménye 2:0 volt a SAC. javára. A második féldél eleje változatos játékkal telt el, az UAC. határozottan fölényben volt, goalt elérni azonban nem tudott, mert támadásaikat részben kitűnő háttvédek szerelték le, részben kapusunk mentette. A játék befejezése előtt 9 perccel egy sajnálatos incidens következett: az ungváriak levonultak saját pályájukról. A dolog úgy történt, hogy a SAC. jobbösszekötője, Feldsamt gyors lerohanással, elhagyva az ungvári háttvédeket, az ungvári kapu elé vitte a lapdát, amikor a közönség közül valaki füttyölt. A füttyözóra a játékosok mind megállottak, mert azt hitték, hogy a bírő füttyölt, amint azonban rájöttek a valóra, az ungvári háttvédek a kapujuk előtt álló Feldsam felé rohantak, ki erre a kapuba rugta a lapdát. A bírő ezt teljesen igazságosan goalnak ítélte, az ungváriak azonban emiatt levonultak pályájukról 3:0 arányú vereséggel. A SAC. csapatban kiváló volt Szabó kapus, a két háttvéd, Bogár center-half s az egész csatársor, míg az ungváriak közül leginkább Markó

hátvéd, a jobbszél és a balösszekötő tünt ki. Bírő Adorján (SVSC.) volt.

— Szomorú főszorítás. A múlt héten két délelőtti rövid másfél óra alatt zajlott le a homonnai járásban született hadkötelesek 1914. évi főszorítása. A három korosztályból felhívott 750 ifju közül távolmaradt 515, teljesen ismeretlen 17 és így csupán 218 lett előállítva, kik közül alkalmasnak találtattott 68.

— A moziban ma este nem lesz előadás, ehelyett holnap délután és este lesz két igen érdekes, szenzációs műsor előadás. Szinre kerül a Kinoriport társaság felvétele Kossuth Ferenc utolsó napjairól és temetéséről, továbbá egy rendkívül izgalmas amerikai dráma, a „Vasuti katasztrófa”, mely a maga borzalmasságában mutatja be két vonat összeütközését. Lesz ezenkívül egy kétfelvonásos vigjáték és még két szép pótkép, tehát igazán nagyszabású, élvezetes előadásokra van kilátásunk. Vasárnap egy kitűnő moziszkice, a „Goldstein Számi, házasságkövető” című kerül színre Gyöngyi Izsóval, a kiváló komikussal a főszerepben.

— Megmérgezte magát egy szökött katona. Voloszi Gyula 65 gyalogezredbeli katona a gör. kath. püsköd alkalmával két napi szabadságot kapott és hazajött Ujhelybe. Az ünnepek elmúltával azonban nem tért vissza állomás helyére, ami miatt azután a csendőrség mint katonaszökővenyt körözte. Volosziának fülébe jutott az, hogy keresik s félelmében ma reggel mostohaapjának Jókai-utcai csürjében megmérgezte magát. Súlyos belső sérüléseivel az Erzsébet kózkórházba vitték. Volosziának különben ez már a negyedik öngyilkossági kísérlete, de remélhetőleg ez alkalommal is meg fog menekülni a haláltól.

— Megvadult ló. Egy helybeli hentesmesternek a kocsit elé fogott lova megvadult valamitől és örült rohanással ragadta magát a könnyű kocsit, úgy, hogy a bakon ülő kocsis nem volt képes a megvadult állatot megfékezni. A ló a Széchenyi-tér 13. számú háza előtt a kocsitól lerohant a járdára s a hirtelen zökkenésnél a kocsis kivágódott a szekérről és fejével neki esett a falnak, úgy, hogy súlyos zúzódásokat szenvedett. A megvadult állatot az Árpád-utca sarkán sikerült csak elfogni.

— A SAC. teniszvárosoraja. A szombati kedvezőtlen időjárás sokakat meggátolt abban, hogy a SAC. teniszvárosoráján résztvegyenek, a megjelenteknek azonban igazán kiváló mulatságban volt részük. A kedélyesen elköltött vacsora után kezdetét vette a tánc, mely a Budai Gyurka kitűnő zenéje mellett egészen a reggeli órákig tartott a legjobb hangulatban.

— A testvéri szeretet áldozata. Rácz János sárospataki lakosnak Lidi nevű 5 éves kis lánya 3 éves fiutestvérevel több gyermek társaságában a Bodrog partján játszott. Lepkeüzés közben a kis fiu a Bodrogba esett s a rohanó ár magával ragadta őt. Lidi látva testvére veszedelmét, utána ugrott, de szerencsétlenül járt, mert azonnal elmerült s többé felszínre sem került. Kis öccsét a bodroghalászi révész még élve megmentette, a kisleánynak azonban nyoma veszett.

— Hírek a rendőrségről. Megbüntetett ügynök. Az ipartestület előljárósága feljelentést tett a rendőrségnél egy helyi ügynök ellen, aki egy külföldi cég részére ruha rendeléseket gyűjtött s ezzel ruhakereskedőinket és szabóiparosainkat természetesen károsította. A rendőrkapitány az ügynököt, aki jogosulatlanul gyűjtötte magának a megrendeléseket, 100 korona pénzbüntetéssel büntette. — Mulasztó kereskedők. A kereskedelmi tanone iskola igazgatója több helybeli kereskedőt feljelentett azért, mert tanulóikat a tanone iskolába való járásra nem szorítják, sőt

egyes kereskedők tanulóikat beiratni is elmulasztják. A rendőrkapitány ezért a mulasztó kereskedőket 50—50 korona pénzbüntetéssel büntette. — Az egészségügy tekintetében a múlt heti vásárban a rendőrség a piacról több süteményekkel hálaló pékinast állított elő azért, mert az inasok meztelb, piszkosan, szennyes, rongyos ruhákban járkálva árulták a süteményt. A pékek gazdái ellen az eljárás megindult. — Piacvizsgálat. A tegnapi hónaposvásár alkalmával Schmidt Lajos rendőrkapitány Stern Ármin városi orvos és Timkó Gyula rendőrtisztviselő közreműködésével vizsgálatot tartott a piacon, melynek az volt az eredménye, hogy két talicska romlott retket koboztak el.

— Zündülés Vehéczen. Vehécz község kopár erdőterületének befásítását rendelte el a hatóság. A község lakói amint erről tudomást szereztek, összebeszéltek, hogy azt meg nem engedik s ha a szükség megköveteli, erővel megakadályozzák. Az erdőszeti hatóság, mely erről informálva nem volt, kiküldte védetlen szakmunkásait, akik azonban megbizásukat nem teljesíthették, mert a falu népe vasvillákkal felfegyverkezve elűzte őket a határból. A varannói főszolgabíró kiszállt a helyszínre a népet felvilágosítani, hogy a befásítás az ő érdekük s ha ennek dacára ez nem látják s továbbá is ellenszegülnek, az állam-batalom nem hátrálhat meg határozata végrehajtásában, térjenek tehát észhez, hogy elkerüljék a súlyos következményeket. Ez mind hiába valónak bizonyult s ezért a hatóság nagy számu csendőrséget rendelt ki, mely nemesak karhatalmat nyújtott, de megindította a nyomozatot és a főkolompokat letartóztatta.

— Leütötte az apja haragosát. A sárospataki réten összetalálkozott Bokorovics Sándor 40 éves kocsis Balog János 22 éves szolgaleánnyal. Balog a kezében volt sörösüveggel úgy fejen ütötte Bokorovicsot, hogy annak arca és bal szeme súlyosan megsérült. A legényt az vitte a verkedésre, hogy apjával Bokorovics 15 évvel ezelőtt veszekedett. Bokorovicsot súlyos sérüléseivel az ujhelyi Erzsébet kózkórházban ápolják.

— Rejtélyes gyilkosság Tiszakaradón. Tóth Jakab tiszakarádi lakost a napokban a réten, ahol nevezett szénát kaszált — véreben holtan találták. A meggyilkolt ember kaszája alája volt helyezve, kalapja, pipája messze feküdt tőle, halálát fején a fűtő táján lévő több kés szurász okozta. A tettest a csendőrség nyomozza.

— A sátoraljaujhelyi állami polgári leányiskola évről-évről vizsgálatának sorrendje. A) Rendes tanulók: Jun. 15-én d. e. 8—12 I. oszt., d. u. 2—6 II. oszt.; 16-án d. e. 8—12 III. oszt., d. u. 2—6 IV. oszt.; 17-én d. e. 8—11 ének- és torna vizsgálat. B) Magántanulók: Junius 19-én d. e. 8—12 IV. oszt. írásbeli, d. u. 2—6 IV. oszt. szóbeli; 20-án d. e. 8—12 a) vegyes oszt. csoport írásbeli, d. u. 2—6 a) vegyes oszt. csoport szóbeli; 22-én d. e. 8—12 I. oszt. írásbeli, d. u. 2—6 I. oszt. szóbeli; 23-án d. e. 8—12 b) vegyes oszt. csoport írásbeli, d. u. 2—6 b) vegyes oszt. csoport szóbeli; 24-én d. e. 8—12 II. oszt. írásbeli, d. u. 2—6 II. oszt. szóbeli; 25-én d. e. 8—12 III. oszt. írásbeli, d. u. 2—6 III. oszt. szóbeli; 26-án d. e. 8—12 c) vegyes oszt. csoport írásbeli, d. u. 2—6 c) vegyes oszt. csoport szóbeli vizsgálatai. — Junius 28-án d. e. hálaadó istentisztelet, évről-évről ünnepély, a bizonyítványok és jutalmak kiosztásával. A növendékek női kézimunkái és rajzai a rendes vizsgálatok idején a III. és IV. osztály tantermében tekinthetők meg.

— A helybeli kereskedő tanoneiskolában az évről-évről vizsgálatok f. hó 14-én d. e. fél 11 órakor tartatnak meg az izr. iskola emeleti termében, melyre az érdekelt kereskedőket meghívja az igazgatóság.

— Tüzek a vármegyében. Rokítóczon egy korhadt állapotú faházban tűz támadt, mely oly gyorsan terjedt, hogy mentésre alig lehetett gondolni. Leégett 24 ház, sok takarmány, házi és gazdasági felszerelés, egy tehén és nagymennyiségű baromfi esett áldozatul. A vizsgálat erélyesen folyik a valószínűleg szándékos gyújtás kiderítésére. — Mislyén szintén tűz pusztított, mely 9 házat elhamvasztott. A kár 47.000 korona. Keletkezésének oka gondatlanság.

— **Bányaszerencsétlenség Tarzalon.** Tarzalról jelentik: Nagy szerencsétlenség történt itt a mult hét szombatján a Weiskop-féle kőbányában. Két munkás dolgozott és a dinamitnak furtak lyukat a sziklába, amikor hirtelen meglazult a szikla és egy kétmétermázsás szikladarab leválván az egyik munkást agyonütötte. A szerencsétlenséget, amint a nyomozás megállapította, gondatlanság okozta és egyelőre két munkás és a felügyelő ellen folyik az eljárás.

Menyasszonyi kelengyék

bevásárlásánál ajánljuk **SZEGŐ SANDOR** áruházának nagy féléhennemű osztályát. Elsőrangú áruk, legolcsóbb árak.

Felelős szerkesztő: **Dr. Adriányi Béla.**
Szerkesztők: **Teleky Sándor**
Dr. Gerőcz Kálmán.
Helyettes szerkesztő: **Polányi Lajos.**
Laptulajdonos: **Éhlert Gyula.**

Ajánljuk a t. építő, építész és mészkereskedő urak szives figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kőmentes

I-só rendű darabos meszet

mely kiadós voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Bankegyesület Részvénytárs.

Zemplén-Ladmóczi mész- és agyagipar telepe

Sátoraljaujhelyben.

Sürgőnyczim: **Bankegyesület.**
Telefon: 32.

Tanuló

felvétetik

Kleinman és Klein helybeli fakereskedő cég üzletébe. Ajánlkozók a cégnél jelentkezzenek.

Vérszegénység, sápkór, idegesség és gyomor bajok ellen legkiválóbb gyógyszer a

Tokaji china vasbor

mely valódi tokaji borból készül. Felnőttek és gyermekeknek egyaránt, mint kiválóan tápláló, erősítő, az emésztést elősegítő szer a legjobban ajánlható.

==== Egy üveg ára 3 korona. ====

Kapható:

a „Szt.-Antal“ gyógyszerertárban
Sátoraljaujhely, Széchenyi-tér.

Épületek bútorok és termények

tűzkár elleni biztosítását,

továbbá

élet- és járadék biztosítást

a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöl az

Első Magyar Általános Biztosító Társ.

kerületi ügynöksége

Sátoraljaujhelyt, a Zemplén kiadóhivatalában.

— A biztosítandó épületek és ingóságok felvételére kívánatra saját megbizottunkat küldjük ki. —

Klein József

szobafestő, tapétázó és mázó

Sátoraljaujhely

Rákóczi utca 63. szám a.

I-só rendű modern kivitel. Legfinomabb bel- és külföldi anyagok.

Telefon szám: 22.

Puhafa lécz

és deszka hulladékot és fűrészport

egész waggonoként olcsón szállít

Klein Zsigmond és Tsa

gőzfürésze

OSSZATELEP

(Bereg megye.)

Műfahulladék eladás.

Van szerencsénk az igen tisztelt fogyasztó közönség szives tudomására hozni, hogy a nyár folyamán egy igen olcsó és kiváló minőségű tűzifát tartunk forgalomban, és pedig:

I. rendű száraz bükkfát (műfahulladékot) felvágva és házhoz szállítva métermázsánként 1 kor. 90 fillérért.

Amidőn ezen előnyös vételre felhívjuk a t. közönség szives figyelmét, kérjük, hogy szükségletüket nálunk beszerezni sziveskedjenek.

Teljes tisztelettel

Diószeghy Pál és Társa.

Telefon szám: 112.